

**UCHWAŁA NR X/143/19
RADY GMINY WYSZKI**

z dnia 31 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) i art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zofia Lucyna Oksiuta

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2020 ROK**

Problemy wynikające z picia alkoholu oraz przemoc w rodzinie są najpoważniejszymi kwestiami społecznymi. Zjawiska te mają przemożny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi jak też relacje z najbliższymi. Z problemem alkoholu wiążą się zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania zarówno sfery ekonomicznej, moralnej i zdrowotnej społeczeństwa. Obecnie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom z problemem alkoholowym, dzieciom z tych rodzin, ale jak to robić szybciej, skuteczniej, efektywniej. Pomagać- to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii. Pomagać to również zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi, uczyć jak skutecznie bez używek rozładowywać napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych aby nie było potrzebne „wspieranie” się substancjami uzależniającymi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowano zgodnie z ustawami: z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz.1492) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020r. (Dz. U. z 2016 r. poz.1492).

I. Diagnoza

Działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu na terenie gminy jest trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu jak i rozpowszechnienie szkodliwych następstw picia, są różne w zależności od środowiska. Według danych referatu ewidencji ludności Gmina Wyszki na dzień 30.09.2019 r. liczyła 4487 osób. Według szacunkowych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populację osób, u których można zdiagnozować problem wynikający z nadmiernego spożywania alkoholu, w odniesieniu do Gminy Wyszki przedstawia poniższa tabela:

		Polska	Gmina Wyszki
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 770 tys.	ok.90 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln.	ok180 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinie alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5mln.	ok180 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2-2,7 mln.	ok.225-315 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln. osób dorosłych i dzieci	ok.180 osób

Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Wyszki jest analiza danych uzyskanych z instytucji, które z racji swej działalności zajmują się problematyka alkoholową.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z uchwałą Nr XXIII/297/18 Rady Gminy Wyszki z dnia 20 czerwca 2018 r. ustalono następującą liczbę zezwoleń: na sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo 20 (wydano 6 zezwoleń), na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18%

zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 20 (wydano 5 zezwoleń), na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu 20 (wydano 5 zezwoleń).

W ostatnich latach liczba punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Wyszki systematycznie spada. W 2011 r. na terenie Gminy Wyszki było 9 punktów sprzedaży alkoholu, obecnie jest 6. Liczba mieszkańców na jeden punkt sprzedaży alkoholu w Polsce wynosi 295 mieszkańców, na terenie Gminy Wyszki 749 mieszkańców.

	2017	2018
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu	14	6
Liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła do sądu w wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	6
Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego	7	5
-w tym liczba udzielonych porad tym osobom	25	15
Liczba osób współuzależnionych korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego	5	4
-w tym liczba udzielonych porad	13	16
Ofiary przemocy domowej	1	1
- w tym liczba udzielonych porad tym osobom	1	2
Sprawcy przemocy	0	1
- w tym liczba udzielonych porad tym osobom	0	7

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkach

	2017	2018
Liczba rodzin objętych pomocą -ogółem	197	186
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	10	14

Zespół Interdyscyplinarny

	2017	2018
Liczba realizowanych procedur Niebieskie Karty	5	5
Liczba grup roboczych w których składzie jest przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	8	8

Zasoby – instytucje i ludzie:

1. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wszyscy członkowie Komisji są przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia trzech pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny dobrze przygotowanych do pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu, nadużywającymi alkoholu oraz osobami współuzależnionymi.

3. Na terenie gminy nie ma zakładów leczenia odwykowego. Osoby uzależnione z terenu gminy Wyszki leczone są w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnień w Bielsku Podlaskim oraz na Oddziale Zamkniętym w Samodzielnym Publicznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Choroszczy.

4. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Bielsku Podlaskim prowadzi sprawy kierowane przez GKRPA dotyczące wydawania postanowień w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych. Kuratęłę sprawuje kurator zawodowy oraz kurator społeczny Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

5. Na terenie gminy są trzy szkoły podstawowe. Programy profilaktyczne prowadzone są przez wychowawców klas w szkołach w Strabli, Topczewie, natomiast w szkole w Wyszkach programy profilaktyczne prowadzi pedagog szkolny.

II. Ogólne założenia do działania w kierunku profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu oraz zmiany struktury jego

spożywania, a także do inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów.

1. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, oraz zapewnienie warunków do pracy merytorycznej tegoż punktu w ramach edukacji zdrowotnej określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 (3 pkt 3.1.1.2) poprzez:

- 1) wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- 2) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np.: broszury, ulotki, filmy), dla klientów punktu oraz organizacji współpracujących z punktem np.: GOPS, szkoły, parafie, ośrodki zdrowia, policja itp.,

2. Zapobieganie powstania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, w tym:

- 1) kierowanie osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzina do punktu konsultacyjnego w celu prowadzenia krótkiej interwencji, motywowania zarówno osób uzależnionych jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy,
- 2) kierowanie osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe,
- 3) kierowanie osób współuzależnionych na terapię,
- 4) dofinansowanie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne,
- 5) dofinansowanie zadań z zakresu programów zdrowotnych i promocji zdrowia, zakup aparatury i sprzętu medycznego,

3. Pomoc rodzinom i dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym:

- 1) prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia członkom rodzin w których występują problemy alkoholowe w punkcie konsultacyjnym,
- 2) finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz finansowanie dożywiania dzieciom uczestniczącym w tych zajęciach,
- 3) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą z rodzin z problemem alkoholowym, przemocy – pedagogom, psychologom, nauczycielom, pracownikom socjalnym,
- 4) współdziałanie z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, służbą zdrowia, dyrektorami szkół, pedagogiem w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

4. Działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży:

- 1) realizacja na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 2) prowadzenie warsztatów dla młodzieży, dofinansowanie spektakli profilaktycznych,
- 3) organizowanie konkursów plastycznych wśród dzieci i młodzieży o tematyce antyalkoholowej,
- 4) promocja i wspieranie lokalnych imprez bezalkoholowych o charakterze sportowo-rozrywkowym (zawody sportowe, pikniki rodzinne),
- 5) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie utrzymywania abstynencji, przygotowanie jej do świadomego podejmowania odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie postaw asertywnych wobec wzorców patologicznych,
- 6) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 7) wspieranie organizowanych zajęć sportowych, wdrażanie zdrowego stylu życia w szkołach jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zakup sprzętu sportowego,

- 8) monitorowanie skali problemów alkoholowych w wśród młodzieży szkolnej poprzez prowadzenie badań i ankiet,
- 9) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia,
- 10) udział w ogólnopolskich i lokalnych akcjach profilaktycznych.

5. Działalność informacyjna i edukacyjna dla dorosłych w ramach podnoszenia świadomości mieszkańców określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 (3 pkt 3.1.1.1):

- 1) organizowanie pogadanek profilaktycznych dla rodziców dotyczących rozwijania umiejętności rozmawiania z dziećmi na temat alkoholu i problemów alkoholowych, organizowanych na terenie szkół,
- 2) wzmacnianie roli i funkcji rodziny, podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny poprzez udział w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę”,
- 3) prezentacja w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem, nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu oraz przemocy w rodzinie,
- 4) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie pomocy rodzinom i osobom z problemem alkoholowym oraz przemocy poprzez prenumeratę czasopism, zakup publikacji, materiałów multimedialnych,
- 5) prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, ogłoszenia w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej),
- 6) zakup materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek) oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów: młodzieży, rodziców, nauczycieli,

6. Prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

7. Działanie na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie zgodnie z założeniami profilaktyki uniwersalnej Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (3pkt 3.2.1.4)

- 1) finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze wczesnego wykrywania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie
- 2) zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej dotyczących WRKI

7. Wspieranie placówek leczenia odwykowego w powiecie, dofinansowanie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego pracowników.

8. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

III. Pomoc psychospołeczna i prawna rodzinom, w których występują problemy alkoholowe

1. Informowanie osób nadużywających alkoholi o mechanizmach uzależnienia od alkoholu, skutkach nadużywania alkoholu dla całej rodziny.

2. Prowadzenie rozmów motywacyjnych do zaprzestania nadużywania alkoholu.
3. Motywowanie osób nadużywających alkoholi do podjęcia leczenia odwykowego.
4. Kierowanie do punktu konsultacyjnego osób nadużywających alkoholi oraz ich rodzin.
5. Kierowanie osób uzależnionych do poradni leczenia odwykowego celem odjęcia leczenia.
6. Kierowanie osób współuzależnionych na terapię.
7. Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych.

8. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych psychologa i psychiatrę, finansowanie tych opinii.

9. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania przez sąd postanowień o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

IV. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1. Finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym, w których dochodzi do przemocy, a także pozwalających na analizę osobistych postaw wobec ofiar i sprawców przemocy i przekonań na temat zjawiska przemocy w rodzinie zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (3 pkt 3.1.2.2).

2. Finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących obowiązujących procedur (w tym procedury „Niebieskie Karty”), współpracy służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

3. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie poprzez wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”.

4. Udział przedstawiciela GKRPA w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w grupach roboczych.

5. Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

6. Udzielanie kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia osobom co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy.

7. Prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy, informowanie tych osób o możliwości podjęcia leczenia lub terapii w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

8. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez zamieszczanie artykułów dotyczących przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałaniu w gazecie „Wieści Gminne” oraz upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie i uzyskania pomocy zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (3 pkt 3.1.1.3).

9. Współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują za udział w posiedzeniach wynagrodzenie w wysokości 170,00 zł brutto z zastrzeżeniem ust.2 (zgodnie z listą obecności).

2. Członkom Komisji będącym pracownikami Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych nie przysługuje wynagrodzenie, gdy w dniu posiedzenia Komisji świadczą pracę na rzecz danej jednostki, a pracodawca zwolni pracownika na czas brania udziału w pracach komisji z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.